

Spoštovani gospod predsednik,
spoštovane poslanke in poslanci,
gospe in gospodje,
dragi prijatelji.

Zelo sem počaščen, da vas lahko nagovorim. Izkoriščam to čudovito priložnost, da vam prenesem izraze iskrenega prijateljstva in posebne naklonjenosti Slovenije do vaše države in vseh njenih ljudi.

Prišel sem, da bi vam izrazil trdno podporo pri vaših naporih za članstvo v Evropski uniji. Nobena druga država ni žrtvovala toliko truda in politične energije za izpolnitev pogojev še pred začetkom pogajanj. Občudujem vaš pogum in cenim pripravljenost za kompromise, ki bi zagotovili Severni Makedoniji jasno evropsko perspektivo. To je po včlanitvi v Nato, katerega članica ste postali v začetku leta in za kar vam res iskreno čestitam - razumljivo vaša prva prioriteta.

Slovenija podpira širitev Evropske unije na države Zahodnega Balkana. Ocenjujemo, da je to postalo zdaj v prvi vrsti geopolitično vprašanje. Z vidika absorpcijske kapacitete je vključitev Zahodnega Balkana v Evropsko unijo skoraj zanemarljivega pomena. Tudi z vidika ozemeljske zaokroženosti je na zemljevidu dobro vidno, da Zahodni Balkan naravno spada v prostor Evropske unije.

Slovenija razume celo vrsto pomislekov, ki glede širitve vladajo v Bruslju, vendar meni, da bi bila najbolj napačna odločitev za Evropsko unijo in za Zahodni Balkan odlašanje s širitvijo zaradi drugih vprašanj, s katerimi se sooča interno in globalno.

Ob tem bi rad poudaril svojo oceno, ki je pomembna, če je točna: če ne bo širitve Evropske unije ali pa bo širitev močno zamujala, se bo v tej regiji počasi prijel teza, da razpad bivše Jugoslavije pravzaprav še ni končan in da je potrebno namesto obstoječih meja uveljaviti etnične meje. Iz zgodovinskih izkušenj vemo, da je zelo malo možnosti, da bi tak proces potekal po mirni poti brez konfliktov, ki bi lahko zamajali tudi varnost in stabilnost širše v Jugovzhodni Evropi. Zato sem že večkrat dejal, da je širitev Evropske unije na Zahodni Balkan ekskluzivno politično vprašanje, ki terja tudi

Почитуван господин претседателе,
почитувани пратенички и пратеници,
дами и господа,
драги пријатели.

Мошне сум почестен што можам да ви се обратам. Ја користам оваа прекрасна пригода да ви ги пренесам изразите на искрено пријателство и посебна наклонетост на Словенија кон вашата држава и сите нејзини луѓе.

Дојдов да ви изразам цврста поддршка за сите ваши напори за членство во Европската унија. Ниту една друга држава не жртвувала толку труд и политичка енергија за исполнување на условите уште пред започнување преговори. Ѓ се восхитувам на вашата храброст и ја ценам подготвеноста за компромиси што на Северна Македонија ќе ѝ загарантираат јасна европска перспектива. По зачленувањето во НАТО, чија членка станавте на почетокот на годината, и за што навистина искрено ви честитам, тоа е – разбирливо – ваш прв приоритет.

Словенија поддржува проширување на Европската унија со државите од западниот Балкан. Оценуваме дека тоа сега во прв ред стана geopolitičko прашање. Од аспект на апсорпциски капацитет, вклучувањето на државите од западен Балкан во Европската унија е речиси од занемарливо значење. И од аспект на територијална заокруженост, на картата мошне добро е видливо дека западен Балкан природно спаѓа во просторот на Европската унија.

Словенија разбира цела низа колебања што во поглед на проширување владеат во Брисел, но е на мислење дека најпогрешната одлука за Европската унија и за западниот Балкан би било одложување на проширувањето поради други прашања со кои се соочува интерно и глобално.

Притоа би сакал да ја нагласам својата оценка, која е важна ако е точна: ако нема да има проширување на Европската унија, или многу ако доцни проширувањето, во овој регион полека ќе фати корен тезата дека распаѓањето на поранешна Југославија, всушност, сè уште не е завршено и дека треба наместо постојните граници да се

od Evropske unije neko še bolj premišljeno strategijo.

Slovenija zlasti vztraja pri čimprejšnjem začetku pogajanj s Severno Makedonijo. Vaša država je storila prav vse in celo nemogoče, da je izpolnila zahtevane pogoje. Zato bi bilo vsako odlašanje z začetkom pogajanj neutemeljeno in krivično. Škodi tudi avtoriteti Evropske unije.

Z drugimi besedami – zdaj je čas za Severno Makedonijo. To ohranja načelo individualnega pristopa do vsake države kandidatke, ohranja pa tudi upanje za nadaljevanje in uspešen konec pogajanj vseh držav v regiji in v njihovo končno vključitev v evropsko družino.

Slovenija vam bo pri tem še naprej pomagala in z vami sodelovala. Imamo odlične bilateralne odnose na vseh področjih, veliko stikov med ljudmi in reden političen dialog.

Predvsem pa smo res iskreni podporniki širitve EU z državami Zahodnega Balkana. Preprosto želimo, da bo Evropa v prihodnje tesneje povezana in še bolj enotna.

Slovenija je iskrena prijateljica z vsemi narodi in vsemi državami v tej regiji. Na ravni predsednikov držav to dokazujemo tudi s so-voditeljsko vlogo v Processu Brdo Brijuni, katerega članica je tudi Severna Makedonija. Vrh pobude bomo v Ljubljani organizirali takoj, ko bodo epidemiološke razmere to omogočale.

Že na sarajevski konferenci te pobude leta 2016 sem opozoril na možnost upočasnjenega procesa širitve Evropske unije in nalogo vsake posamične države in vseh skupaj, da pospešijo procese demokratičnih in strukturnih reform navznoter ter reševanje bilateralnih vprašanj navzven.

To zdaj še bolj velja. Toda prav Severna Makedonija je zgled tega pristopa, te odgovornosti, ko gre za notranji razvoj v državi in urejanje odnosov s sosedi. V zadnjih letih ste vložili veliko naporov za izgradnjo moderne, multikulturne, na spoštovanju človekovih pravic in pravic manjšin temelječe multietnične skupnosti.

Odnosi s sosedi so praviloma najtežavnejši, vedno prežeti s čustvi, pogosto tudi z zgodovinskimi travmami.

Veseli me, da ste prepoznali pomen negovanja

уважат етничките граници. Од историски искуства знаеме дека има мошне малку можности таков процес да се одвие по мирен пат и без конфликти, коишто би можеле да ги разнишат и безбедноста и стабилноста пошироко во Југоисточна Европа. Затоа веќе повеќе пати реков дека проширувањето на Европската унија со Западен Балкан е ексклузивно политичко прашање, кое бара и од Европската унија една уште попромислена стратегија.

Словенија, пред сè, инсистира на што побрз почеток на преговори со Северна Македонија. Вашата држава направи баш сè, дури и невозможното, за да ги исполни бараните услови. Затоа секое одлагање на почетокот на преговорите би било неосновано и неправедно. А му штети и на авторитетот на Европската унија.

Со други зборови – сега е време за Северна Македонија. Тоа го чува начелото на индивидуален пристап кон секоја држава кандидатка, а ја чува и надежта за продолжување и успешен крај на преговорите на сите држави во регионот и нивното конечно вклучување во европското семејство.

Словенија за тоа и натаму ќе ви помага и ќе соработува со вас. Имаме одлични билатерални односи на сите полиња, многу контакти меѓу луѓето и редовен политички дијалог.

А, пред сè, сме навистина искрени поддржувачи на проширувањето на Европската унија со државите од Западен Балкан. Едноставно, сакаме Европа во иднина да биде потесно поврзана и уште поединствена.

Словенија е искрена пријателка со сите народи и сите држави во овој регион. На рамниште на претседатели на држави тоа го докажуваме и со ководителската улога во Процесот Брдо Бриони чија членка е и Северна Македонија. Врвот на иницијативата во Љубљана ќе го организираме веднаш штом ќе овозможат епидемиолошките услови.

Уште на Сараевската конференција на иницијативата во 2016 (две илјади шеснаесеттата) предупредив на можноста од забавен процес за проширување на Европската унија и задача на секоја една држава и сите заедно да ги забрзаат

odnosov s sosednjimi državami v evropskem duhu pomiritve in medsebojnega razumevanja.

Z državniško zrelostjo in modrostjo ste dosegli dva dogovora, z Grčijo in Bolgarijo. Sami najbolje veste kako težko je to bilo. Evropska unija upravičeno pričakuje, da boste spoštovali določila obeh mednarodnih sporazumov. Implementacija ni lahek proces, a ga je treba izvajati enako modro in skrbno ter v duhu dobrososedskih odnosov kot ste izpeljali proces pogajanj za sklenitev sporazumov.

V tem primeru tudi vi upravičeno pričakujete, da se bo Evropska unija držala njenih obljub. Zato ponavljam – Republika Severna Makedonija zdaj.

To je pomembno za Republiko Severno Makedonijo, to je pomembno za Zahodni Balkan in to je enako pomembno za Evropsko unijo. Do te situacije je vodila strma in zahtevna pot, zato je edino prav in pravično, da se čimprej začnejo uradna pogajanja Severna Makedonija z Brusljem. To je preprosto preveč dobra priložnost, da bi jo izpustili iz rok. In to je dobra priložnost za vse. Smatrajte moj obisk pri vas kot znak takega razumevanja glede tega vprašanja. Severna Makedonija je zgled. Zato si zasluži naše spoštovanje in podporo. Zdaj je čas.

процесите на демократски и структурни реформи на внатрешен план и решавање на билатералните прашања на надворешен план.

Тоа сега важи уште повеќе. Но токму Северна Македонија е пример за таков пристап, за таква одговорност кога се работи за внатрешниот развој во државата и регулирањето на односите со соседите. Во последните години вложивте многу напори за изградба на модерна мултикултурална, мултиетничка заедница, која се темели врз почитување на човечките права и правата на малцинствата.

Односите со соседите по правило се најпроблематични, секогаш проткаени со чувства, а често и со историски травми.

Ме радува што го препознавте значењето на негување на односите со соседните држави во европскиот дух на помирување и меѓусебно разбирање.

Со државничка zrelost и мудрост ги постигнавте двата договора, со Грција и со Бугарија. Самите најдобро знаете колку тешко било тоа. Европската унија оправдано очекува дека ќе ги почитувате одредбите од двата меѓународни договора. Имплементацијата не е лесен процес, но треба са се проведува исто така мудро и грижливо и во духот на добрососедските односи, како што го спроведовте и процесот на преговорите за склучување на тие спогодби.

Во тој случај и вие оправдано очекувате дека Европската унија ќе ги држи нејзините ветувања. Затоа повторувам – Република Северна Македонија сега.

Тоа е важно за Република Северна Македонија, тоа е важно за Западен Балкан, а тоа исто толку е важно и за Европската унија. До оваа ситуација водеше стрмен и изискувачки пат, затоа е единствено правилно и праведно што побрзо да започнат официјални преговори на Северна Македонија со Брисел. Тоа е навистина премногу добра прилика за да ја испуштите од раце. И тоа е добра прилика за сите. Сметајте ја мојата посета кај вас како знак на такво разбирање во врска со тоа прашање. Северна Македонија е пример. Затоа заслужува наша почит и поддршка. Сега е време.